Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס ערשיינט
דרייאמאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.

אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהרונג
האלביעהריג 5 „ „ „ „
פיערטעלייאהר 2 גול. אונד 50 קר. ע.-וו.

פיר דס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהרונג
האלביעהריג 5 גול. אונד 50 קר. ע.-וו.
פיערטעלייאהר 2 „ „ 75 „ „ „ „

איין דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייס
בענינגס מיט דעם עספאנג דעם
ערסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-נאססע נו. 1.
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו ענדרן בעליעבן.

Nr. 112. אכטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג ז׳ תשרי ה.ת׳ר׳ל׳ז׳. Pest, den 25 September 1876.

וואפענ-רוהע

אונד פריעדענס-פערהאנדלונגען.

זיט פיר־טאג נאכמיטטאג זינד וועדער פיר־דענס־פערקונדענדע דעפעשען איינגעטראפפען, דיא איידאפעאישען גראנ־מעכטע זינד געמעלד בעגעלד דער גרענזלאנגען צו דען פריעדענס־פערהאנדלונגען צו אינער פיר־ד־א־ג־ג־ג־ג־ג־ג־ג געלאנגט, אונד זאבאלד א־ל־ל־ע איידאפעאישען גראנ־מעכטע אין בעצוג אויף דיא פארגעגנע אין דער טירקיי א־ג־ג־ג זינד, ווערד דעם פרייגע באלד אין ערנד געמאכט ווערדען. — פאר אל־לעם מוס דיא טירקיי אין אינען פארמרכען וואפענשטיללשטאנד איינגעלעגען, אונד דאנן ערסט מוס זיא אידרע וויטרשאפט אונד אידרע פערוואלטונג אין אידרען קאטהאלישען זיד־סלאוישען פראווינצען פערבעסערען. דיא הויפט־גרונדלאגען צו דען פריעדענס־פערהאנדלונגען זינד: 1) מוס־סען סערביען אונד מאנטענעגראא אין דערזעלבען גראסע אונד אין דענזעלבען מעכטען פערבלייבען, וויא זיא פאר דעם קריעגע ווארען; בוידע פיר־מענטומער דיופען נוט דאס קליינסטע שטוק פאן אידרען לענדערן פערלוירען. 2) דיא דער־צעגאווינא, באסנען אונד בולגאריען ערהאלטען מעהר זעלבסטשטענדיגקייט מיט אינער זאל־פערגעסערטען פערוואלטונג, וויא זיא אינעם לאנדע מיט קאטהאלישער בעפאלקערונג פאססענד איזט. פיר דיעזע פערבעסערונגען מוסען דיא איידאפעאישען גראנ־מעכטע דערארט גארא־נטירען, דאס ווענן דיא טירקיי אידר פערשפרעכען נוט האלטען זאללטע, זיא פאן דען גראסמעכטען צור איינהאלטונג אידרעס פערשפרעכענס געצוואונגען ווערדען מאגטע. — 3) ווערד דער טירקיי פערבאטען, אידרע מאטהאלישען פראווינצען פורד נוץ צוצוג ווערדער טירקען אים אזען נוץ בע־פאלקערן צו לאססען. דיא טירקיי בעמאכטיגטע געמעלד, פיעלע מאהאמעדאנער אים אינען גאר דער ווסטליכען טירקיי אינאנדערן צו לאס־סען, דאמיט זיא דארט דען פאהרלעגונגס־טהייל דער בעפאלקערונג בולדען אונד דיא אב־דרינגען מאהאמעדאנישען אינוואהנער פרייזוכען זאל־לען. — דיעס ווערד אידר נון פערבאטען.

דאס זינד נון וואהל הארטע בעדינגונגען, וועלכע דיא גראס־מעכטע אן דיא טירקיי שטעל־לען, אבער דיא טירקיי ווערד זיא דאך אנגעד־מען מיססען, דא ווענן אינע נוט־אנגאהמע דערזעלבען אינען ווענט־קריעג, הערייפבעשווא־רען ווערדע, אבער מיט דער אנגאהמע ווענר דיא פאדערונגען ווענען דער טירקיי מוסטע זיך דער וולבסט וויסאנד צו פיינדעגעשטעללען לאססען.

דיא סערבישע ארמעע פערבלייבט נאך אים־מער בייא אידרעס אינגעזיכט, דאס פיר־מס מיראן אנגאן פאן סערבען אנגערמעע. פיר־מס מיראן וויל אבער דיעזען וואנש נוט ערפילען אונד אויט עגטשלאססען אבצוראנגען, אים פאללע דיא סערבישע ארמעע פאן אידרעס וואנשע נוט אבצוברינגען זיין זאללטע.

יע שטיללער עס אויף דעם קריעגס־שוא־פלאטעע ווערד, דעסטא מעהר ווערדען דיא ווייס־מער פאן דען שרעקליכען גרייזל־טהאטען אין בול־גאריען געגאנגען. נאכדעם דיא אויסטערלאנדישע נוט מעהר פאס קריעגס־שוא־פלאטעע זא שטארק אין אנשפרוך גענאמען ווערד, בעשעפטיגט מאן זיך ווענט מיט דען גרייזאמקייטען, וועלכע פאן דען גרייזאמקייטען טירקען נאך בייס אויסבריכט דעס קריעגעס אין בולגאריען פערבליבען ווערדען.

ווי־אללען דער אינזערע לעזער דאראן ערינגערן, וויא דיא דינגע אין דער טירקיי קורץ פאר אויסבריך דיעזעס קריעגעס שטאנדען, וויסשיע אנגענטאן אונד פלאוישע אויפהעצער בעגאבען זיך נאך בולגאריען (אסטליך פאן סערביען), אים דארט אינטער דער בולגאריישען בעפאלקערונג אינע רעוואלטיאן גענען דיא טירקיי צו שטיפ־טען. דער פלאן ווארד זעהר גוט אנגעלעגט, מאן דעכנטעט, דאס ווערדע דיא גענען אסטען סערבען דעם דעראנזיקענדען טירקישען ארמעען הינטער אירעם רוקען דיא רעוואלטיאנערען בולגארען האבען ווערדען, ווערד אידען טשטרנאיע מיט דיעזע סערבישען ארמעע גנטגעגענקאמען, וויא־דער דאנן דיא טירקען פאן פארנע אונד הינטען גשלאגען ווערדען קאנטען. טשטרנאיע וואנטע דאהער אבער ניט אונד אל־פאלאנגא גענען פ־דאט אונד זאפיא (אין בולגאריען) פארצוריקען, אין דער וועגען בערעכנונג, דאס הינטער דעם רוקען דער דערגאנצענדען טירקען דאס פיער דער בולגאריישען רעוואלוציאן בעדייטט אויסגעבראכען איזט.

אבער דיא רוסישען אנגעטען אונד סלאוי־שען אויפהעטער אין בולגאריען האבען פערגעס־סען, דאסס דאס אויפזיצען אונד אויפהעטצען דער אויססעדען ביידען אללין ניכט גענוגען, מאן מוס דער אויפגעגעגלטען בעפאלקערונג אויך דיא וואפען אונד מוטטער אין דיא האנד גע־בען, אים זיך דאנן אויך גענען ערדען אנגריפ צו פערטהיידיגען.

דיא טירקען מוסטען דאהער פאר אללעם דאהין טראכטען, אידרען ריקען צו דעקען אונד דען אויפשטאנד אין בולגאריען מיט אללען פאר־האנדענען קרעפטען שנעללסטענס צו אונטער־דריקען. דיא טירקיי שיקטע אידרע ווילדעסטען באשי באצוקס נאך בולגאריען, דיעזע פאנדען נון דארט דיא רעוואלוציאנערע בעפאלקערונג אהנע וואפען אונד נאגען ווערהלאן — אונד נון פיעלען דיא באשי באצוקס אבער דיא דער וויא בערען אונד וואפען, נעמאנד ווארדע פאן אידנען פער־שאנט, אללעם ווארדע נערערגעשטאבען אונד אויפגעשפעסט. זא דאס בז צום אויגנשטליכען אויסבריך דעס קריעגעס דער גאנצע אויפשטאנד אין בולגאריען צו פרידע ווער — אונד גענעראל טשטרנאיע מוסטע זיך דאהער מיט זיינער ארמעע ווערער אבער דיא סערבישע גרענצע צוריק־צוגעהען.

דאמאלס האבען דיא טירקישען דעפעשען ענגע גרייזלטהאטען אונד גרייזאמקייטען אין בול־גאריען פערשטיגען. דייטש אבער ווערדען פאן דען דארטיגען גרייזטען אנגלעגדען ענגע שרע־נגען־טאגע אין בולגאריען אויף אינע זאלבע ווייזע געשלערט, דאס אינעם דיא האאר צו בערגע שטעהען. —

דער סעקרעטער דער אנגלישען גזאנדט־שאפט אין קאנסטאנטינאפעל לעפערט אבער דיא גרייזל־טהאטען אין בולגאריען פאלגענדען אמט־ליכען בעריכט:

„עס בעשטעהטיגט זיך נון ליידער צו קלאר, דאס דיא גרייזאמקייטען אין בולגאריען אין זאל־בעם מאסע פערבליבט ווארדען, דאס זיא מיט דעקבט דיא אנטרייסטונג גאנץ אייראפאס הערפאר־גערופען. — גענען 30000 בולגאריען מיססען אידר לעבען אינטער דען הענדען דער ווילדען באשי באצוקס אייסהייבען. דיא ארט אונד ווייזע, וויא דער בולגאריישע אויפשטאנד אונטערדריקט ווארדע, ווארן אינטעגשלוך אין דאהעם גראדע, פיר יעדען אינצעלנען שולדיגען מוסטען פינפציג אונשולדיגע אידר לעבען בייסען, גענען 58 ארטשאפטען ווארדען גענגזיך גיערעגגעבאנגט, זא דאס דיא גאנצע גענגנד אין אינע וויסטע אומגעוואנדעלט איזט.

אלס אם 9. מאי דיעזעס יאהרעס דיא רעוואל־ציאן אין בולגאריען אויסבראך, שיקטע צייטס דיא טירקיי אינע ארמעע אונטער אחמעד אנאס, וועלכער צוערסט דיא בעוואפפענטען בולגארען אויפהרעלטען, אידרע וואפען אויסגעריעפען, דיא בולגארען, וועלכע באלד צור אינזיכט קאמען, דאס מאן זיא גיר אויפגעהעצט אונד דיא דאנן אין ششير געלאססען האט, ערקלערטען, דיא וואפ־פען אויסצולעפערן, ווען אידנען אחמעד אנאס שיאריען ווירדע, דיא דאנן נוכט צו בעשטראפען. אחמעד אנאס לעגטע נון אינען פיערלינגס שיאר אב. דיא אינגלילכען בולגארען גלייבטען ווענס שיאריע אינר לעפערטען אויס דיא וואפפען אים. נון פאהרטע אחמעד אנאס, דאס דיא בול־גארען אויס אידר גאנצעס געלד אויסלעפערן זאללען. אויף דיעזע פאהרערונג ווארדע ערפיללט. קיים וואר אבער דאס געלד אבגעלעפערט, אלס דיא באשי באצוקס אבער דיא בעפאלקערונג הער־פיעלען אונד דיא וויא שאפ הינשלאכטעטען, 1200 בולגארען פרויען אונד קינדער אין דיא קיר־כע אונד פערשלאסען טהורען אונד טהארע. דיא באשי באצוקס שטעקטען נון דיא קירכע אין براند, ערבראנען דיא טהורען אונד גאסען אויף דיא לייטע פערראלעאים, זא דאס אללע צו קאהלע פערבראנגט ווארדען. דיא קירכע איזט נאך הייטע אין זעלבעם צושטאנדע, וויא בייס براند, דיא פערקאהלטען לייכען לעגען נאך דארט, אהנע בעערדיגט צו ווערדען.

אלס איך הינכאם (זא שרייבט הערר براند), לאגען נאך פיעלע טאדטע אויף דען שטראסען, צערשטקעלט, פערפילט אונד פאן הונדען צער־ריססען, הער לאג אין שרעקל אינער אלטען פרוא מיט דעם דארן נאך בעפינדליכען גרייזן האאר, דארט אין הויפען געבליבע, אונד דארט ווידער אין הויפען אבגעשלטטענער קאפפ, אך צערדלטע אבער 60. מאנכע ווארדען פאהרלי־גערגאסעט, אונד אנדערען ווארדען אהרען, נאזע, הענדע אונד פיסע אבגעהאוען אונד אין זאלבעם צושטאנדע ווארדען זא מיט האנג בעשטערט אונד דען בינגען־שטיכען אויסגעזעטצט (נאנץ וויא אין פרדס). — מיט אינעם וואר, עס וואר דאס גרעסליכסטע פערברעכען, דאס דיא געשיכטע דעס גענגזיערטגען אחר־הונדערטעס אויפגע־ווייזען האט. בלאס גגגען 80 שאנץ בולגאריש מערדען ווארדען לעבענדיג וועגגעפיהרט, אים זיא אין דיא הארעסס דער פאשאס צו בריגגען. — אונד דאך ווארדע דיעזער אבשיליכע אחמעד אנאס פאס סילטאן מיט אינעם האהען אדדען אויסגע־צייכגעט ! שרעקליך !

זעמטליכע קאטהאליקען אויראאס זינד אבער דיעזע פאהרעגגע אין בולגאריען זעהר גענטיסטעט. נור דער פאפסט זעלבסט ערקלער־טע אין זיינעם גייעסטען שרייבען, דאס ער וואהל ניכט בייא דען מאהאמעדאנערן האלט, אבער אויך ניכט אויף דער גרייבש־קאטהאליקען שטע־הע, וועלכע דען רוסישען מאיער אלס אידרען

דען טירקען נאך בייס אויסבריכט דעס קריעגעס אין בולגאריען פערארבט ווארדען.

ווי־אללען דער אינזערע לעזער דאראן ערינגערן, וויא דיא דינגע אין דער טירקיי קורץ פאר אויסבריך דיעזעס קריעגעס שטאנדען, וויסשיע אנגענטאן אונד פלאוישע אויפהעצער בעגאבען זיך נאך בולגאריען (אסטליך פאן סערביען), אים דארט אינטער דער בולגאריישען בעפאלקערונג אינע רעוואלטיאן גענען דיא טירקיי צו שטיפ־טען. דער פלאן ווארד זעהר גוט אנגעלעגט, מאן דעכנטעט, דאס ווערדע דיא גענען אסטען סער־בענס דערארטגענדען טירקישען ארמעען הינטער אידרעס רוקען דיא רעוואלטיאנערען בולגארען האבען ווערדען, ווערד אידנען טשטרנאיע מיט זיינער ארמעע ענטגעגענקאמען, וויא־דער דאנן דיא טירקען פאן פארנע אונד הינטען גשלאגען ווערדען קאנטען. טשטרנאיע וואנטע דאהער אבער ניט אונד אל־פאלאנגא גענען פ־דאט אונד זאפיא (אין בולגאריען) פארצוריקען, אין דער וועגען בערעכנונג, דאס הינטער דעם רוקען דער דערגאנצענדען טירקען דאס פיער דער בולגאריישען רעוואלוציאן בעדייטט אויסגעבראכען איזט.

אבער דיא רוסישען אנגעטען אונד סלאוי־שען אויפהעטער אין בולגאריען האבען פערגעס־סען, דאסס דאס אויפזיצען אונד אויפהעטצען דער אויססעדען ביידען אללין ניכט גענוגען, מאן מוס דער אויפגעגעגלטען בעפאלקערונג אויך דיא וואפפען אונד מוטטער אין דיא האנד גע־בען, אים זיך דאנן אויך גענען ערדען אנגריפ צו פערטהיידיגען.

דיא טירקען מוסטען דאהער פאר אללעם דאהין טראכטען, אידרען ריקען צו דעקען אונד דען אויפשטאנד אין בולגאריען מיט אללען פאר־האנדענען קרעפטען שנעללסטענס צו אונטער־דריקען. דיא טירקיי שיקטע אידרע ווילדעסטען באשי באצוקס נאך בולגאריען, דיעזע פאנדען נון דארט דיא רעוואלוציאנערע בעפאלקערונג אהנע וואפפען אונד נאגען ווערהלאן — אונד נון פיעלען דיא באשי באצוקס אבער דיא דער וויא בערען אונד וואפען, נעמאנד ווארדע פאן אידנען פער־שאנט, אללעם ווארדע נערערגעשטאבען אונד אויפגעשפעסט. זא דאס בז צום אויגנשטליכען אויסבריך דעס קריעגעס דער גאנצע אויפשטאנד אין בולגאריען צו פרידע ווער — אונד גענעראל טשטרנאיע מוסטע זיך דאהער מיט זיינער ארמעע ווערער אבער דיא סערבישע גרענצע צוריק־צוגעהען.

דאמאלס האבען דיא טירקישען דעפעשען ענגע גרייזלטהאטען אונד גרייזאמקייטען אין בול־גאריען פערשטיגען. דייטש אבער ווערדען פאן דען דארטיגען גרייזטען אנגלעגדען ענגע שרע־נגען־טאגע אין בולגאריען אויף אינע זאלבע וויזע געשלערט, דאס אינעם דיא האאר צו בערגע שטעהען. —

דער סעקרעטער דער אנגלישען גזאנדט־שאפט אין קאנסטאנטינאפעל לעפערט אבער דיא גרייזל־טהאטען אין בולגאריען פאלגענדען אמט־ליכען בעריכט:

„עס בעשטעטיגט זיך נון ליידער צו קלאר, דאס דיא גרייזאמקייטען אין בולגאריען אין זאל־בעם מאסע פערבליבט ווארדען, דאס זיא מיט דעקבט דיא אנטרייסטונג גאנץ אייראפאס הערפאר־גערופען. — גענען 30000 בולגאריען מיססען אידר לעבען אינטער דען הענדען דער ווילדען באשי באצוקס אייסהייבען. דיא ארט אונד ווייזע, וויא דער בולגאריישע אויפשטאנד אונטערדריקט ווארדע, ווארן אינטעגשלוך אין דאהעם גראדע, פיר יעדען אינצעלנען שולדיגען מוסטען פינפציג אונשולדיגע אידר לעבען בייסען, גענען 58 ארטשאפטען ווארדען גענגזיך גיערעגגעבאנגט, זא דאס דיא גאנצע גענגנד אין אינע וויסטע אומגעוואנדעלט איזט.

אלס אם 9. מאי דיעזעס יאהרעס דיא רעוואל־ציאן אין בולגאריען אויסבראך, שיקטע צייטס דיא טירקיי אינע ארמעע אונטער אחמעד אנאס, וועלכער צוערסט דיא בעוואפפענטען בולגארען אויפהרעלטען, אידרע וואפען אויסגעריעפען, דיא בולגארען, וועלכע באלד צור אינזיכט קאמען, דאס מאן זיא גיר אויפגעהעצט אונד דיא דאנן אין ششير געלאססען האט, ערקלערטען, דיא וואפ־פען אויסצולעפערן, ווען אידנען אחמעד אנאס שיאריען ווירדע, דיא דאנן נוכט צו בעשטראפען. אחמעד אנאס לעגטע נון אינען פיערלינגס שיאר אב. דיא אינגלילכען בולגארען גלייבטען ווענס שיאריע אינר לעפערטען אויס דיא וואפפען אים. נון פאהרטע אחמעד אנאס, דאס דיא בול־גארען אויס אידר גאנצעס געלד אויסלעפערן זאללען. אויף דיעזע פאהרערונג ווארדע ערפיללט. קיים וואר אבער דאס געלד אבגעלעפערט, אלס דיא באשי באצוקס אבער דיא בעפאלקערונג הער־פיעלען אונד דיא וויא שאפ הינשלאכטעטען, 1200 בולגארען פרויען אונד קינדער אין דיא קיר־כע אונד פערשלאסען טהורען אונד טהארע. דיא באשי באצוקס שטעקטען נון דיא קירכע אין براند, ערבראנען דיא טהורען אונד גאסען אויף דיא לייטע פערראלעאים, זא דאס אללע צו קאהלע פערבראנגט ווארדען. דיא קירכע איזט נאך הייטע אין זעלבעם צושטאנדע, וויא בייס براند, דיא פערקאהלטען לייכען לעגען נאך דארט, אהנע בעערדיגט צו ווערדען.

אלס איך הינכאם (זא שרייבט הערר براند), לאגען נאך פיעלע טאדטע אויף דען שטראסען, צערשטקעלט, פערפילט אונד פאן הונדען צער־ריססען, הער לאג אין שרעקל אינער אלטען פרוא מיט דעם דארן נאך בעפינדליכען גרייזן האאר, דארט אין הויפען געבליבע, אונד דארט ווידער אין הויפען אבגעשלטטענער קאפפ, אך צערדלטע אבער 60. מאנכע ווארדען פאהרלי־גערגאסעט, אונד אנדערען ווארדען אהרען, נאזע, הענדע אונד פיסע אבגעהאוען אונד אין זאלבעם צושטאנדע ווארדען זא מיט האנג בעשטערט אונד דען בינגען־שטיכען אויסגעזעטצט (נאנץ וויא אין פרדס). — מיט אינעם וואר, עס וואר דאס גרעסליכסטע פערברעכען, דאס דיא געשיכטע דעס גענגזיערטגען אחר־הונדערטעס אויפגע־ווייזען האט. בלאס גגגען 80 שאנץ בולגאריש מערדען ווארדען לעבענדיג וועגגעפיהרט, אים זיא אין דיא הארעסס דער פאשאס צו בריגגען. — אונד דאך ווארדע דיעזער אבשיליכע אחמעד אנאס פאס סילטאן מיט אינעם האהען אדדען אויסגע־צייכגעט ! שרעקליך !

זעמטליכע קאטהאליקען אויראאס זינד אבער דיעזע פאהרעגגע אין בולגאריען זעהר גענטיסטעט. נור דער פאפסט זעלבסט ערקלער־טע אין זיינעם גייעסטען שרייבען, דאס ער וואהל ניכט בייא דען מאהאמעדאנערן האלט, אבער אויך ניכט אויף דער גרייבש־קאטהאליקען שטע־הע, וועלכע דען רוסישען מאיער אלס אידרען

קאָנסטאַנטינאָפּעל, וועלכער זאָגט אַז זיינער רייזע אין בולגאַריען צו־רעקערעדט, פֿאַרפֿעסטיגט לכסן אין אייגעם ענגלישן רעגיערונגס־בלאַטע אייגען נאָר גרייענהאַפֿטען אונד שטעקלבען בעריכט אַבער דיא אין בולגאַריען פֿאָרהאַנדענען גרייעלטראַטען. אין אייגעם מאַגע וואַרדען איבער 5000 נאַגען שולדלאָזע בייערן הינגערכסטעט. אים גאַנצען פֿעלדען איבער 12·00 בייערן אין בולגאַריען אויף לעבען דורך אַבשלאַכטען, אויסשפּעסען אונד צערשטערען. דיא הויפּטאַנשטרענגונגען דיעבייא וואָרען דיא טורקישען בעאַמטען מאַהאַמעד אגאַס אונד אחמעד אגאַס. — נון זאָללטע מאַן גלויבען, דיא טורקישע רעגיערונג וועדע געוויס דיעזע גרייזע־הייב־טהוערע פֿיר דאָס פֿאַן אונדער אנגעריכטעטע בלוטבאַד נאָך פֿערדינענסט בעשטראָפֿען. דאָך עס דאָס אנדערס. דיא טורקישע רעגיערונג וואָ טאַקטלאָז גענוג, דעם אחמעד פּאַשאַ פֿיר זיינע מעגשעלשאַכטעריען איינען האָהען אָרדען צו ערטהייל־לען! נון פֿאָרדערט הערר באַרינג זעלבסט דיא ענגלישע רעגיערונג אויף. אללעם בייא דער טורקישען רעגיערונג אויפֿגעבעטען, דאָס דיעס אונ־ערהאַרטע פֿערברעכען שטרענג בעשטראָפֿט ווערדע, דאָ זאָגסט דיא ווייטע אויף טורקישע גע־בעטע נימאָטע הערגעשטעללט ווערדען דאָגנגען. — דיא טורקייא הערשט זיך דיעזע פֿערלעגענהייט אללערדינגס ערשפּאָרען דאָגנען. אַז ענגלאַנד האָטע דיא טורקייא איינען אויפֿרכטען פֿרייע: דורך דען אינגשטיגען מענשען־מאָרד מיט דיא־זעלבע אבער אויך דיעזען לעטצטען פֿרייע אין אייראָפּאַ פֿערלערען!

* (פֿערד־ליפֿערונג פֿיר סערבען.) דער הויפּטיגע פֿפֿערד־הענדלער, הערר דייטשלענדער, האָט מיט דער סערבישען רעגיערונג אייגע ליפֿערונג פֿאַן 500 פֿפֿערדען אבגעשלאָסען. 200 שטיק זיינ בעריישט אַס 19־טען דיעזעס מיט דעם שיפֿף אבגעגאַנגען. דיא צאָהלונג ערפֿאָלגט ערסט בייא דער אבגאַנאָהמע אין בעלגראַד אין רוסישען גאָלד.

* (פֿראַגע זיינען מאַדטשאַגאַ אין דער סיגאַנגאַ.) דער זיינען פֿיינע פֿיס־סע וויזד איז מאַרגאַאָפּ אַס 14. דיעזעס אבער פֿאַל־גענדען טרייבען פֿאַגעס בעריכטעט: דער אנגלקאַנאַ וואָ אין דוכשער 16 יעריגער יונגע, מיט שאַנען לאַנגען פֿאַיס, אויס דער קלייגען גענידער טרעפּאַזעלע אין גאַל־ציען, אונד דיא אנקלאַגע גענען דיעזען דוכשען, אונסט דעכט פֿאַמען יונגען לוטשעע אויף מאַדטשאַגאַ אין דער סינגאַנגע. דער אנגעלאַגטע מאַין שטעהט בעגאַנ זיך געגען אַס 22 יעגער דיעזעס יאָהרעס אין דיא סינאַגאַ צו טרעפּאַזעלע, וועלכע פֿאַלל פֿאַן אנדערסטען ווידער וואָ־קוים דאָס ער טאָלל אונד תפֿלין לעגטע, דיא פֿיהלטע ער, דאָס יעמאַנד אויף מיט דער האַנד אין דיא יאָ־מאַשע הינינגרייפֿט. עס וואָר דעם זיין יונגער־פֿריינד, דער פֿיפֿצעהנ־יעריגע פֿרעם וולכעראַגאַ, דער אויף „אויס שפּאַנען דאָס אק־טיגאַל שטעללען וואָללטע. דאָך מאַין שטעהן וואָ־

איין זעהר פֿראָמעס יונגעל, דער אין טאָלל אונד תפֿלין קייגען שאַפֿט פֿערשטעהען וואָללטע. ער שטעהט דאָהער דען פֿרעם עטוואָס אונפֿריינדלעך צו זייטע. דיעזער שטעהט יעראָר צוריק אונד ערגרייפֿט אים צאָרנע זאָגאַר איינען פֿאַנד שוערען לייכטער, אים דעגעלכען דעם מאַין שטעהן אין דען קאָפּף צו שלייגען. דאָר שטעהן יים דעם פֿרעם דען לייכטער אויס דער האַנד אונד פֿערזעטצט איהם איינען הייב אויף דיא הירנשאַלע. דאָס דעם אַרטען קרעדע דער שאַפֿט פֿיר אללע צייטען פֿערגעגען. נאָך וועגען מאַנגען וואָ פֿרעם מאַרד. מאַין שטעהן וואָרדע נאַטור־ליך וואָאָרט פֿערהאַפֿטעט. דיעזער מאַנע גען האַטטע דאָס קרימינאַל־גערעכט אין טאַגאַאָל איבער דיעזען טרייבען טאָלל צו אויסהאַלטען. פֿרעטשטענד וואָר הערגעכט דיא צו־זאַמענגעבאַנגען געשטאַלט אייגער אלטען יודען, וועלכע אין איינעם וויינקעל דעם געריכטס־זאַאלעס שטאַנד אונד אונטער שטראָפֿען דייטער טהרענען אים איינעם געוואַלטיגען אָסען „קרכן־מנחה־סדור“ בעטטעט. עס וואָר געפֿאַלד דיא מוטטער דעם מאַין שטעהן, וועלכע אויהר הערין צום אללטעכטען אויסשטעטעט, דאָס ער דאָס הערין דער יוגטער פֿיר אויהרען זאָהן, דער יא גוטס אבגעטאָלד דיעזען טאַרשלאָג פֿערגעבען האָט. דאָך ע ר ו י י ב ע ן מאַנע! — דאָס הערין דער יוגטער שיטט ווייקלך ע־ו י י ב ט וואָרדען צו זיין. דא זיא דען מאַין שטעהן מיט רוקיגט אויף זייגע אנשולדיגע יונגע פֿיר דאָס פֿער־בעכען דעם טאַדשלאָגעס נור צו איינעם יאָהרע קערקער־שטראָפֿע פֿערגעבען. אלס דער יוגטער פֿערקערטעטע, דאָס דיעזע קערקערשטראָפֿע אויך דורך אין צווייטאַלענגס פֿאָגטען אים מאַגאַע פֿרעשטעס ווייד, אונטע דיא אלטע פֿרייא אונטער טעפּאַס שלוגען: „דיא קערקערשטראָפֿע הערשטע יונגעלייבען קאָגען; דאָגיר קאָגנגע אבער מיין זאָהן אונשטאַטט צווייטאַל מאָגאַטלר — צווייטאַל וואָכענגע־ליד, נעפֿאַלד אללע מאָגאַטאַ אונד דאָגנגעטאַגאַ פֿאָגטען, איך ווילל עס יא אללען הגאָגן. דאָס מיין זאָהן תשובה־טהוען!“ דער גערעכטאַרע קאָגנגע נאָטילך אויף דיעזען פֿאָגטען וואָגיש דער אלטען מוטטער גיכט אייגגעהען. — מאַין שטעהן מוטטע זיי אין דאָס אויטהייל פֿיגען, ער נאָהם פֿאַן זייגער מוטטער ווייגער אבשיד אונד שפּאַר דיא אבגעזייגגונג אויס, דאָס נור דאָס געבעט ווייי מוטטער איהן פֿאַר אייגער לעגגען קערקערשטראָפֿע געראָטטעט האָבע. —

. דיא נאָך שלוס דעם בלאַטעס אייגגעגראָפֿעגען דעפּעשען מעלדען: 1) דאָס רומעגיע זייגע אַרמעע דורך גייע אסענטרייגגען פֿערשטערקען אונד שלאַגפֿערטיג מאַכען וועלל. — 2) דאָס דיא פֿרייע דעגען־פֿערהאַנדלונגען אין דער טורקייא אויף פֿאָלגענדע גרעגלאַגען געפֿיהרט ווערדען: א) פֿערבען אונד מאַגטענעגראָ בלייבען אין אירהען בייהרע־הייגען דעבעטע. — ב) עמאַגציאַגאַ אללעראַ אייגאַנער אין באַסגען אונד אין דער הערצעגאָווי־נאַ. 3) דיר פֿאַן קייגע גרייעל־טהאַטען מעהר פֿאַר־האַמען. — זאָ ווערע גען צו האָפֿפֿען. דאָס נאָך דער וויפֿפֿען־רוהע דער פֿאַרלוגע וויפֿפֿען־שטיללשטאַנד אונד נאָך דיעזעס דער פֿרעדענס־שלוס פֿאַלגען ווערדען.

געשעפֿטסבעריכט

געטרייד־געשעפֿט. פֿאַן ווייצען וואַרד געפֿעגד פֿעיל צו מאַרקט געבראַכט, דער פֿערקייף וואַגיש. פֿערפֿיפֿט וואַרדען 20000 מעצצער.

ווייצען, טהיים גייא 100 מעצצער־צ. 80 קילא 11.55 גולד. פֿער 3 מאַנאַטע. 1300 מעצצער־צ. 80 קילא 11·55 גולד. פֿיר קאַסאַ. 100 מעצצער־צ. 78, ק 11.10 גולדען. 200 מעצצער־צ. 79, קילא 11.30 גולד. 200 מעצצער־צ. 79, קילא 11,25 גולדען. 100 מעצצער־צ. 79 קילא 11.35 גולד. פֿעסטער באָדען 400 מעצצער־צ. 78, קילא 10.75 גולדען. 200 מעצצער־צ. 78, קילא 10.60 גולדען אללעס פֿער דרייא מאָנאַטע.

האַפֿער. 6.61 - 6.70 גולד.

ווייצען פֿער פֿעסטעמבער־אָקטאָבער 10.45 - 10.55 גולדען. פֿער פֿרוהיאָהר 10,95 - 10,95 גולד.

קאָרן פֿער פֿעסטעמבער - אָקטאָבער 8.10 - 8,20 גולדען.

קוקורוזען פֿער מאַי - יוני 6,40 - 6,45 גולדען.

האַפֿער פֿער דעצעמבער 6,67 - 6,75 גולדען. פֿער פֿרוהיאָהר 7,05 - 7.14 גולד.

פֿעסטער שלאַכטפֿיעה־מאַרקט. בייא דעם אם 21־טען ד. מ. הייער אבגעהאַלטענען פֿעסטער וואָגען־מאַרקטע וואַרדען 4028 שטיק האָרן־פֿיעה פֿערקייפֿט. אונד צוואָר: 1050 אָכסען דאָס פֿאַאר פֿאַן 180 - 325 גולד. 873 קוהע דאָס פֿאַאר פֿאַן 120 - 230 גולד. 106 מעלק־קוהע דאָס שטיק פֿאַן 80 - 120 גולד. 116 שטיק בייפֿעל דאָס פֿאַאר צו 115 - 225 גולד. 155 שטיק קעלבער דאָס שטיק פֿאַן 15 - 40 גולד. 1868 שטיק שאָפֿע דאָס פֿאַאר 9 - 18 גולד. פֿייטע פֿער 100 קילא: אָכסען־פֿלייש 46 - 54 גולדען. קוה־פֿלייש 46 - 51 גולד. קאַלב־פֿלייש 64 - 80 גולד. בייפֿעל־פֿלייש 42 - 44 גולד.

לאָטטע־צייהונג פֿאַם 20 מען סעפּטעמבער 1876.

ב ר י נ ן 56 12 82 74 86

פֿעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאַר בריי ריין.

נאָטיזען.

בייא דער הייגגען אויראַלטישען קולטוס־געמייגדע איז דיא שטעללע אייגעס גייטען פֿאַר־בעשערס, דער צייגייט שיטט יבודס איז, אונד דיא פֿעהגקייט צו לייטען אייגער שולע דאָס, וואָפֿאַרט צו בעזעצען. אַרדעסגראָאַלט 450 גולד־וואָמיט פֿייער וואָרזגע, שיטט אונד געבעגעגע־לומעגען. דאָס גערעכט דאָגן אייגעס, דען פֿעהגיג־קייטען דעם בעזיטבערס אגגעמעסען, אויך נאָך ערדאָרט ווערדען. — דיא שטעללע מיט שפּע־מעסטעגס בין 1 גאָלדגולדען אגגעבעטען ווע־רדען! פֿראַבע־פֿאַרטראָ אגגעלעסען. דעפֿעלע־מאָגען, מיט גוטען צייגגיסען פֿאַן אגגעראָגגענען אויטאָרטעטען פֿעהגיגען וואָללען דאָרט עדעס מעגס צו אייגעס פֿראַבע־פֿאַרטראָגג עריטייגען. גור דעם אבגעפֿעהרטען וועדען דיא דייטע־שפּעגען פֿעריגטעט.

ד־עטשטע (בייא נאַדי־בעטשטעריעק.) פֿראַגען פֿ ל ל י ש, פֿרעזעס.

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאַבעללע.

פֿרוכטע		טעג פֿיראַנדעט	קוראַנט פֿער הונדערט	100 קילאָגראַם
וויינען	נייער מאַגאַזאַר	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—
„	אייגס	74·6	9.55 — 9.75	
„	„	75.5	9.85—10.05	
„	„	76.4	10.20 —10.45	
„	„	77.3	10.50 —10.60	
„	„	78.3	10,75 —10.90	
„	„	79·2	11 ——11.10	
„	„	80.1	11.15—11.25	
„	פּוסטער מאַרגן	74·6	9.10 — 9.30	
„	„	75.5	9.40 — 9.60	
„	„	76.4	9.75 — 9.95	
„	„	77.3	10.05 —10.15	
„	„	78.3	10.30—10.45	
„	„	79·2	10.55—10.65	
„	„	80.1	10,70—10.80	
„	וויינקעניגער	74·6	9.55 — 9.75	
„	„	75.5	9.85—10.05	
„	„	76.4	10.20 —10.45	
„	„	77.3	10.50 —10.60	
„	„	78.3	10,75 —10.90	
„	„	79·2	11.——11.10	

פֿרוכטע		קוראַנט פֿער הונדערט קילאָגראַם	
קאָרן		72	8.35—8.15
נעדעסע גאַרע		62	.770 —7.45
נעדעסע גאַשעד		62	6.25 —5,95
האַפֿער		41	6.70—6.60
קוקורוז מאַגאַזאַר			6.30—6.25
אַנדערע		73	6.25—6.20
רעסט			18.———

וויינען	פֿער דעצעמבער		10.15
	פֿעברואַר		—
קאָרן	אָקטאָבער		8.10
קוקורוז			6.40
נעדעסע			—
האַפֿער	דעצעמבער		6.60
	פֿעברואַר		7.07
	רעסט		—.—

באַללען־מעהל			
נומער 0			23.50
„	1		22.50
„	2		21.75
„	3		21 —
„	4		20.20
„	5		17.75
„	6		16.20
„	7		15.40
„	8		13 —
„	8½		10 —
שפּרייטש: אויף	מעראַוויאַ פֿרעמדסטיג		31.10
„	נייג		27.75

קורז-טאַבעללע פֿאַם 21. סעפּטעמבער

געלד-קורז	קי אל.
וולכער-אויא	101.75
וולאַכיען	5.87
עסטערייך-אונגאַרישע 8 גולדען נאָטע	
שטיק 20 מאַרקען	9.76
נאַטאַלגאָלד	9.76
רוסישע דיסקאָנטאָנאָטען	59.40
20 מאַרקשטיק	11.87
מאַטעע יוגער	1.50

ראַאוז	
1839־ער יאַטשטיק־לאַוז נאַנצע	— 256
„ „ „	— 255.50
1854־ער 4 פֿערצעהנטע שטאַטטס־לאַוז	107.25
1860־ער „ „ נאַנצע	— 112
„ „ „	117.75
1864־ער לאַוז צו 100 גולדען	— 131
„ „ 50	129.25
מאַאַ יינגענשטיינ	— 21
טוטקיגן־לאַוז	16.50
קיראַיס־לאַוז	162.25
רלאַר־לאַוז צו 40 גולדען	29.25
לאָנד־מאַטטעסיס פֿאַרים־לאַוז	95 —
אונגאַריאַר לאַוז	17.50
קעלנער־לאַוז „ צו 10 גולדען	13 —
מאַאַלריאַר „ „ 20 „	— —
אַטנער „ „ 40 „	28.50
מאַאַסער „ „ 40 „	29 —
מאַאַלאַאַר „ „ 10 „	13.50
מאַאַלאַ־לאַוז „ „ 40 „	39.50

ראַאוז.	קי אל.
יאַראַגאָזער לאַוז צו 20 גולדען	15.75
פֿאַ. נאַנאַלס „ „ 40 „	31.50
מאַאַנטאַוטער „ „ 20 „	18.75
פֿרייבערגער „ „ 100 „	11 —
רעסאַאַ „ „ 50 „	58 —
ראַאַדעטזקי „ „ 20 „	21.75
וואַרשאַוער „ „ 20 „	24.50
וויינבערגעראַר „ „ 20 „	71.50
אונגאַריש פֿרעמדראַאַס צו 100 גולדען	71 —
רעסאַ צו 50 גולדען	96 —
וויינער לאַוז	

וויערטע־פֿאַעיערע.	
אונגאַריש נאַטיאָנאַלפֿאַעיגען	74.90
פֿעסטער־מאַאַטער	73.75
וויענענגריעטז	74.25
מאַאַריאַ	85.75
מיראַאַיטער	84.25
אונגאַריש אייזענבאַהן־אַקטיען	99.75
וויענערבאַנק־אַקטיען־אַקטיענגעזעלשאַפֿט	73 —
פֿאַנאַריעגע דער אונגאַרישען נאַטיאָנאַלבאַנק	
רעסאַ צו 5 אונגאַרישע פֿלאָרען	85.50
דער אונגאַרישען רוסאַפֿעגגען פֿאַנד צו 5 אונגאַרישע פֿלאָרען	78.25
דער אונגאַרישען אַלטענשטיגען באַנקגעזעלשאַפֿט אונגאַריש צו 5 אונד אונגאַרישע פֿלאָרען	— 86
עזנס	88.50
רעסאַ צו 6 פֿלאָרען	88.25
דער פֿעסטער לאָטטעריע־לאָאַס	

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1876. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

אייראָפּעאַ, אונד דאָס גאַנצע מיניסטער־רעגירונג.

אייניגע נייערע ווייטערע דעפעשן פון 28. דיצעמבער (פון 24־טן דיצעמבער) ווערן בייגעלייגט אין דער פאָלגענדער מיניסטעריאַלער אויפגעזעצטער אויפגעזעצטער אויפגעזעצט

פאסט אנערקענען. רוסלאנד ווילל ניכט דיא קאטהאליקען איבער דיא מאהאמעדאנער וועגען לאסען, זאנדערן דיא גריעכיש-קאטהאליקען איבער דיא ראמיש-קאטהאליקען. דיא טירקען זונד געגען דיא ראמיש-קאטהאליקען דולדזאמער אונד פיינדליכער אלס רוסלאנד, אונד ניכט אינמאל דיא באשי באזוקס האבען אין בולגאריען זא שרעקליך געווטהעט, ווא אינסט דיא רוסען געגען דיא ראמיש-קאטהאליקען אין פאלען געווטהעט האבען. — זא שרייבט דער פאסט!

געסטערן איזט נון דיא צוזאמענקונפט צוישען דער וויאיענא-רוהע אבגעלעפען אונד אים לויפיג דעם געסטרינגען טאגעס וואר נאך קיינע דעפעשע איינגעטראפען מיט דער מעלדונג, דאס דיא ציווד דער וויאיענא-רוהע פערלענגערט וואردען ווערע. פיעלמעהר מעלדעטען דיא דעפעשען, דאס זא-וואהל דיא סערבישע ארמעע אלס אויך דיא סערבישען דעפוטירטען מיט בעהארלליכקייט דאריבע בעשטעהען, דאס מילאן דען מאנגס-טיטעל אנ-נעהמען זאלל. דיא סערבישען גענעראלע פערלאנגען דרינגעער מילאנס אבדיענג צור ארמעע נאך דעלגראד, אים זיך דארט אלס מאנג הולדיגען צו לאסען. דיא סערבישע ארמעע ווילל איינע רעוואלוציאן שטיפטען, ווענן דער פרינס פאן סערביען ניכט דען מאנגס-טיטעל אנ-נעמט, דאס שאן מילאן בים מאנגס-טיטעל בלי-בען ווערדע, דא איך דער סערבישע לאנדטאג דאפר איזט, אונד דאס דיעזער מאנגס-טיטעל פאן נייעם דען גראפען קרעיג, געגען דיא טירקיא הערפאריפען מאנגטע. פאר-געסטערן דאטטע איך דיא בעפאלקערונג אין בעלגראד איבערלאל אויפ-ריפען לאסען: «עס לעבע מילאן, מאנג פאן סערביען!»

דער נייען פריען פרעסע ווירד פאם קריעגס-שויא-פלאטצע פאלגענדעס טעלעגראפירט: אם 22-טען סעפטעמבער האבען דיא סערבען זעלבסט דיא וויאיענא-רוהע געשטארט. גלייכזאם מיטטאג האבען נעמליך דיא סערבען דיא פאן דען טירקען בריקען אנגעריפען. (דיא סערבען ווערען בעריפטען, דאס דיא וויאיענא-רוהע פאן דען טירקען געשטארט וואردע.)

דיא ווייטערע אמטליכע צייטונג מיינט אבער, דאס טראטץ אללדעם דער פיעדע דענאך באלד הערגעשטעללט ווירד, דא זיך אללע אויפאפעאשען מעכטע איבער דיא פיעדערונגס-בעדינגונגען געאי-גנעט האבען, אונד ווענן דיעזע אייניג זיר, דאנן מיט דיא טירקיא דען פערא-יינגטען מעכטען געדאר-בען. עס ווערע דאהער אן דעם באלדיגען צוישאנ-דע קאממען דעם פיעדערנס ניכט צו צווייפעלן. —

איין אינגערער קריעג.

איזט איך אללע האפפנונג פאר-האנדען, דאס דער סערביש-טירקישע קריעג זיינעם ענדע נאהעם; זא בעקאממען ווייר אבער אללער ווארשיינליכ-קייט נאך איינען דריטטען אינגערן קריעג. — ווייר זאגען «איינען דריטטען קריעג», ווייל דיעזער קריעג וועגען אנדערע בלוטפערגיעסען אבליפען וויירד. ווייר גלייבען דען קריעג, דער אינטער דען רעגיערונגען עסטערריכס אונד אונ-גארנס וועגען דעם «נייען אינטליכען» אינגעבראכ-בען איזט אונד זאגאר ליכט צו אייער ערגיסטען מינישטער-קרזיס פיהרען קאנן.

ווא ווייר בעריכטעט בעריכטעט האבען, אונ-טערנאהמען אינזערע מינישטער פאר ווענען טא-גען אייניג רייזע נאך ווען, אים מיט דער עסטער-ריכישען רעגיערונג אינבער אללע פינקטע דעם «נייען אינטליכען» אייניג זא ווערדען. עס איזט דיעזעס פאר-האבען דענן אויך אין דאפפעלט דרינ-גענדעס, דענן ערסטענס האט דיא אונגאריש רע-גיערונג דאס צאלל- אונד האנדעלס-בינדעס, ווע-כעס ביזהער צווישען בייען דופפעלפאטען בע-שטאנדען, בעריכט גערונדיגט. עס מיט דאהער אין נייעס צאלל- אונד האנדעלסבינדעס שאן מיט דעם 1-טען יאנוגער 1877 אינס לעבען טרעטען. נון מוסטע אבער דאס נייע צאלל- אונד האנדעלס-בינדעס פאר-ערסט ווייטענס ביידער פאר-לאמענטע, דענן אונגאריש-ווייסטאגעס אונד דעם עסטער-ריכישען ווייס-ראטהעס געמליך, צוי אונגאהמע

געלאנגען, דא עס זאנסט קיינע גוזעטצעבונג-קראפט ערהאלטען קאנן. דא אבער שאן אם 28-טען דיע-זעס דער אונגאריש ווייסטאג אונד קוריען דאריבע אויך דער עסטערריכישע ווייס-ראט צוזאמענ-טרעטען, ווא עס נאטהיג, דאס דיא ביידערזייטיגען רעגיערונגען אין דער פעסטשטעללונג דעם נייען צאלל- אונד האנדעלס-בינדניססעס זיך פעראי-נייגען, דאמיט דאזוגלעכ פאן ביידען פאר-לאמענ-טען בין ענדע דעצעמבער צור אנגאהמע געלאנגען אונד אם 1-טען יענער אלס פאללגיליטיגעס גוזעטץ אונס לעבען טרעטען קאנגט.

ניכט מינדער דרינגענד אלס דאס נייע צאלל-אונד האנדעלס-בינדעס, איזט אבער אויך דיא ענדגיליטיג לאזונג דער באנק-פראגע, דאמיט אונ-גארן אין זיינען גאלד- אונד קרעדיט-פערהעלט-נישען ענדליך ניכט מעהר פאן דער גנאדע עס-טערריכס אבהענגיג זיא. מיט איינעם וואר טע: בייא אינזערער רעגיערונג וואר דער בעסטע ווילל פאר-האנדען, דען «נייען אינטליכ» אהנע צאנג-רונג צו שטאנדע צו ברינגען, אונס בייא ווערער-ערהאפפונג דעם ווייסטאגעס מיט אייגער פערע-גען זאכע פאר דענזעלבען טרעטען צו לאסען.

מאן ווארד דרינגענד אלס דאס נייע צאלל-אונד האנדעלס-בינדעס, איזט אבער